

Veter

O vetru govorimo, če se zrak premika. Različne zemeljske površine se različno hitro ogrevajo in ohlajajo. Ko se zrak nad zemljo segreje, se začne lažji, toplejši zrak dvigati. Hladnejši zrak pa je težji in se zamenja s toplim zrakom. Veter je tisti, ki opravi to zamenjavo.

Ker se kopno hitreje segreje kot veliko jezero ali morje, čez dan veter piha s hladnejšega jezera oziroma z morja na kopno. Ponoči se kopno hitreje ohladi, voda pa toploto dalj časa zadrži. Veter piha tedaj s kopnega na morje.

Veter prenaša po zraku semena, različne delce in vedno znova prinaša svež zrak za nas bitja. Človek

je veter že v starih časih uporabljal za jadranje in za mline na veter. Danes pa se veselijo vetra tudi padalci, ki pri lepem vremenu jadrajo z vrha gore v dolino, in letalski jadranci.

Tam, kjer piha veter stalno in dovolj močno, postavijo vetrne elektrarne – zelo velike stolpe s kraki, ki jih veter vrtil kot vetrnico. Z vrtenjem nastaja elektrika.

Pa še nekaj zanimivih dejstev o vetru:

- Hitrost vetra merimo z anemometrom, napravo, ki je podobna vetrnici.
- Ptiči imajo zelo aerodinamično obliko, ki jo posnemajo pri gradnji letal.
- Aerodinamičnost raziskujejo tudi v vetrovnikih in umetnih predorih. Z ventilatorji pihajo obarvani zrak in s tem vidijo, kako veter potuje čez telo. S temi poskusi preizkušajo oblike avtomobilov in tudi ugotavljajo idealno držo smučarjev za hitrejšo premikanje skozi zrak.
- Velika mesta se zaradi velikih

Vetrna elektrarna na avstrijskem Štajerskem
Foto: Kwerdenker

Nasin vetni tunel

betonskih hiš, cest in drugih površin zelo hitro segrejejo in so za nekaj stopinj Celzija toplejša kot podeželje. Veter piha z obrobja v mesto in zaradi tega je obrobje hladnejše.

- Puščavski viharji dvigajo v zrak ogromno peska. Saharski pesek tako pride tudi v oblake. Z dežjem prinesejo oblaki ta puščavski prah celo do nas. Ta prah vidimo kot rjavkasti sloj na steklu avtomobila ali pa na gorah na snegu, ki potem ni več bel, ampak rjavkast.
- Letala, ki potujejo v vetrovnem strženu (angl.: jet stream) od zahoda na vzhod, potujejo hitreje in porabijo manj goriva.

Foto: Corporal Alicia M. Garcia, U.S. Marine Corps.